

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת צו תשע"א

צו את אהרן (ו' – ב')

וברש"י הקדוש, "ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כיס". נראה לפרש, עפ"י מה דאי' בזה"ק "אית מאן דפרע בממוניה ואית מאן דפרע בנפשיה", וע"כ מי שיש לו נכסים והוא עשיר אזי יכול לפרוע הקב"ה דינו בממונו ועני חשוב כמת, אולם מי שהוא עני ואין לו לפרוע בממונו, פורעים ח"ו בנפשו, ולזה "ביותר צריך הכתוב לזרז", היינו שיזרז עצמו לעשות מעש"ט ומצוות לרוב "במקום שיש חסרון כיס" ואין לו ממון שיפרעו ממנו ויציל את נפשו ויזרז עצמו לעבודתו ית'.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה (ו' – ב')

איתא במדרש רבה (ד' ג') "כל המתגאה נידון באש, שנאמר זאת תורת העולה", יש להבין הלא הזהרה זו שייכת לכל ישראל, ולמה הזהיר אותה רק לאהרן ובניו, ונראה הטעם, מפני שאצלם הגאווה יותר מאשר אצל כל ישראל, כי לישראל יש חלק ונחלה שדות וכרמים, וקרוב לדרך הטבע להתגאות, כמו שנאמר (דברים ח' י"ב) ובתים טובים תבנה וגו' ורם לבבך. מה שאין כן הכהנים שאין להם שום חלק ונחלה, ואפילו ערים לשבת צריכים לקבל משאר ישראל, ועליהם נאמר (בראשית מ"ט – ז'), אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל, אין דבר שיגרום להם גאווה, לכן מאומה היא אצלם יותר, כמו שאמרו רז"ל (פסחים ק"ג) שלשה אין הדעת סובלן, ואחד מהם דל גאה. ועל זה אמר רבי שמעון ביותר צריך הכתוב לזרז את הכהן על הגאווה במקום שיש חסרון כיס, שלא יהיה דל גאה שהוא מאוס ביותר, אלא יהיה עניו ושפל ברך.

(חתם סופר זיע"א)

זאת תורת העולה היא העולה וגו' על המזבח (ו' – ב')

נראה לפרש, "זאת תורת העולה" כוחה של התורה הקדושה הוא "על המזבח" מעל כח הקרבנות, שהקרבתן מכפר רק על אותו החטא שעליו הוא בא, ואילו התורה מכפרת על כל עוונות האדם.

(הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א)

זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה (ו' – ב')

מסופר בגמרא (סוכה כ"ח ע"א), "שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן, שלושים מהם ראויים שתשרה עליהם שכינה כמשה רבינו וכו', גדול שבכולן יונתן בן עוזיאל, קטן שבכולן רבן יוחנן בן זכאי, אמרו עליו על רבי יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה וגמרא מלכות ואגדות דקדוקי תורה, ודקדוקי סופרים, קלים וחמורים וגזרות שוות, תקופות וגמטריאות, שיחת מלאכי השרת ושיחת שדים ושיחת דקלים, משלות כובסים משלות שועלים, דבר גדול ודבר קטן, וכו'. דבר גדול - מעשה מרכבה, דבר קטן - הוויות דאביי ורבא, וכו'. מאחר שקטן שבכולן כך, גדול שבכולן - על אחת כמה וכמה, אמרו עליו על יונתן בן עוזיאל בשעה שיושב ועוסק בתורה כל עוף שפורח עליו מיד נשרף". עתה נצא ונחשוב כמה גדול היה רבם של אלו, ברם אצל רבם, הלל הזקן, לא היה עוף הפורח נשרף כלל וכלל, שכן האש היה יוקדת בקרבו פנימה, ומבחוץ לא היה דבר ניכר.

וזה הפירוש בפסוק, "על מוקדה על המזבח", האות מ"ם במילה "מוקדה" היא זעירא, לרמז כי ההתלהבות של האדם מישראל לתורה ולעבודת ה' אינה צריכה להיות בולטת לעין, כי אם חבויה בלבו פנימה.

(הרה"ק מקאצק זיע"א)

זאת תורת העולה וגו' (ו' – ב')

וברש"י, "זאת תורת העולה לרבות הוא בא, לומר תורה אחת לכל העולים ואפילו פסולין, שאם עלו לא ירדו", "זאת תורת העולה" זאת המעלה הגדולה שבלימוד התורה, "אפילו פסולין שאם עלו לא ירדו", הלומד תורה, אפילו הוא נחמץ ונפסל לאחר זמן, "לא ירדו", אין הוא אובד, ויש לקוות ולצפות שבסופו של דבר ישוב ויתעלה, ו"המאור שבה יחזירו למוטב".

(הרה"ק רבי משה מקוברין זיע"א)

אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה (ו' – ו')

מצאתי כתב ידו של האלקי מהרה"ם קורדוורא ז"ל (הרמ"ק) וזה לשונו, למדנו מזקן אחד, לבטל המחשבה יאמר פסוק זה הרבה פעמים "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה", ובעיני פשוט שזה הזקן היה אליהו הנביא, ולרוב ענותנותו של הרב לא רצה לגלות, על כן יהא נזהר בזה מי שנפל בלבו מחשבת הבל, שיאמר פסוק זה הרבה פעמים.

(של"ה הקדוש זיע"א - שער האותיות)

המקריב את זבח שלמיו וגו' ידיו תביאנה את אנשי ה' (ז' – כ"ט, ל')

בשום קרבן לא הוזכר שהבעלים יביאו בידיהם חלק של גבוה אלא בשלמים, לפי שמי שחטא למלך ורוצה לפייסו, שולח את מנחתו ע"י שליח, בדרך שאמר יעקב, "אכפרה פניו במנחה ההולכת לפני ואחר כן אראה פניו" (בראשית ל"ב – כ"א), אבל המביא דורון למלך מביא אותה בעצמו ולא ע"י שליח, וזהו ההבדל בין "אשם וחטאת" הבאים על החטא, ומביאים אותם ע"י הכהנים בלבד, אבל "שלמים" שהם דורון, "ידיו תביאנה".

(כלי יקר)

ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת ה' ולא תמותו וגו' (ח' – ל"ה)

ויתבאר עפ"י מאחז"ל "שוב יום אחד לפני מיתתך", וזהו "ופתח אהל מועד" ר"ל פתחו של בית מועד לכל חי, "תשבו יומם ולילה שבעת ימים", אלו שבעים שנותיו של אדם שכל ימי חייו אלו לילה ויום, תמיד ישב ויזכור יום המיתה וישבו בתשובה לפני קונו, שמה מחר יהא יום זה, ונמצא כי תמיד תשמרו מן החטא, "ושמרתם את משמרת ה'", ועי"ז "לא תמותו" ח"ו לא תרשיעו ותעשו כבחינת מת, חלילה.

(ייטב לב)

ויעש אהרן ובניו את כל הדברים (ח' – ל"ו)

וברש"י, "להגיד שבחן, שלא הטו ימין ושמאל". מסופר: יום אחד פנה ה"חתם סופר" זיע"א אל אחד המתפללים וביקש ממנו שיעבור לפני התיבה, אך הלה העמיד פנים של עניו כביכול, משך בכתפיו ונרתע, כמי שאינו ראוי לכבוד גדול כל כך, אמר לו החתם סופר: על הפסוק "ויעש אהרן ובניו" אומר רש"י, "שלא הטו ימין ושמאל", הם לא משכו בכתפיהם ימין ושמאל מרוב ענווה, לא העמידו פנים כמי שאינם ראויים לכך, אלא משנצטוו לעשות, קמו ועשו, ענווה יתירה – סיים החתם סופר ואמר – אף זאת מין גאוה היא.

פניני השבת

ככלה בין רעותיה משובצה

השבת דומה לכלה שביום כלולותיה אפילו הפחותים שבין רעותיה אפשר להן לבוא ולשמוח בשמחתה, כמו כן השבת קודש, אפילו הפחות שבישראל, יש לו יד וחלק בקדושת השבת.

(הרה"ק רבי אברהם מקאליסק זיע"א)